

POGAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

7. číslo

Budyšin, junij 1952

Lětnik 9

Bibliske rozpominanje Ps. 51, 12-14.

To je nam lubo, hdyž w rjanym nalětnim času Bože lube slónčko ze swojimi miłymi pruhami so swěći, hdžež wonka wšo kćěje a rosće, hdžež je nam kóždy štom, kóždy kerk z nowym dźiwom, hdžež pola a hona nam rěča hižom wo bohatych žnjach, kotrež z nich wočakujemy. A hdyž bohabojazni Bohu so dźakuju sej pomyslimy: Dobrota Knjeza to čini, zo z nami kónc njeje a jeho smilnosť njeprěstanje ale je kóždy ranje nowa a Boža wěrnosć je wulka — tež wosebje po žalostnym wójskim času, hdyž smy Bože pola a hona přeměnili do krwawnych městnow. Njeje tak, kaž by ze wšeje tuteje krasneje stwórbje Božeje, kotraž je so woblekla najrjeńšu pychu, čłowjekej napřećiwo klinčalo to prašenje: „A ty čłowječe, kiž sy króna wšeho stworjenja, hdže je twoja pycha a kajka je twoja swětla krasnosť? Je dosć, zo prosyš swojeho Boha wo wobnowjenje kóždy lěto wonka na swojich polach, zo njebyštej přestalej syw a žně? Njechaš spomnić na to jene nuzne a wažne, zo by so stalo tež w tebi to wulke wobnowjenje, zo by tež ty w swjatkovéj modlitwje prosyl swojeho Boha: „Stwor we mni, Božo, čistu wutrobu!“

Čas swjatkow so zaso bliži. Swjatki nam powědaja wo swjatym Duchu, kiž bu wulaty tam w Jeruzalemje pod šumjenjom z njebjes jako mócného wětra. Wěmy, hdyž so zběhnje wětrik k mócnemu wichorej, schowamy so před jeho mocu. Ale wěmy tež, zo ma tajki wichor wučisćacu móc; powali, štož je zhnile a hdyž tež štomy a stwjelca trase a k zemi potula. Wokřewi pak tež, kaž na přikład w Indiskej, hona

z plódnym deščom. Tak dajmy tež my swjatemu Duchej wěć přez naše žiwjenje, zo by zaničil we nas wšo, štož je hrěšne a zo by won rum činił tomu, štož je woziwjace.

Bibliska swjatkována přostwa wjedže nas do Jeruzalema, nic do zjawnosće, nic před wulku syłu zhromadženych swjatych ale do čicheje komorki we wysokim kralowskim domje k jenemu, kiž chodžeše na wyšinach čłowjeskeho žiwjenja. Kral Dawid rěči ze swojim Bohom. Je bohaty na zemskich kublach, na jeho hłós kedžbuje cyły lud; a tola čuje so chudy, hubjeny a słaby a je pońneje styskneje bojósće; wě, zo je zhrěšil na swojim Bozy, zo je njewužitnje wužiwał jeho dobrotu, zo je zaslužil smjerc. A hladajo, zwotkel móhla jemu pomoc přińć, wě jenož jene wuchowanje, zo so ze swojej modlitwu na swojeho Boha wobroći a prosy: „Stwor we mni, Božo, čistu wutrobu!“

Čezka wina leži na tutym mužu. Zrědka něchtón je směł zhonić Bože wulkotne wjedženje kaž Dawid wot toho časa, zo paseše stadło swojeho nana hač do toho časa, hdyž nětk sedži na kralowskim trónje. A nětko bu mandželstwołamar, je zawinował smjerc swojeho towarša. Kak je móhlo k tomu dóńć? Z tym, zo njeje byl swěrný stražnik swojeje wutroby. Jezus je wjele lět pozdžišo wěrnosć wuprajil: Z wutroby přińdu zle mysle, mordowanje, mandželstwołamanje, kurwarstwo, padustwo, wopačne swědčenje, hanjenje.

Praj chroble. luby bratře, najwjetša nuza našeho časa je ta, zo je mjez nami telko, kiž so za-

běraja a so prócuja ze wšej swěru wo wšě móžne wěcy, njestaraju so pak wo to, zo bychu čisteje wutroby byli. Na swěće so prócuja wšůdzom wo swětowy měř, njeboja so pak před Bohom. Bože słowo nam přiwoła: Česć budž Bohu we wysokosći a měř na zemi! Hač so Boža česć a jeho wola a z tym zjednanje a wodaWANJE so pola nas dopjelni, štó so wo to stara? Čehodla telko hidženja a njeprěčelstwa mjez nami hač do najmjeńšeje wsy? Čehodla telko njeswěry přećiwo třečej kazni a telko wotswjećenja Knjezeweho dnja samo w Serbach? Čehodla tak mało woporniwoće a bratrowskeje lubosće mjez křesćanami? Su tajcy, kiž so boja před Božim słowom a tohodla njechodza kemši. Su tež tajcy, kiž jo słyša a měnja, zo njeplaći to za nich ale za druhich. Běda, zo měnimy, zo smy žiwi, a smy tola morwi w swojej wutrobje. Dawid je tež měnil, zo budže so z časom zabyć na jeho hrěch. Bóh pak jemu praji přez Natanowe słowo: Ty sy tón muž! Bóh čii nam stysknu našu dušu, zo hinak njemóžemy, hač so před nim modlić: „Stwor we mni, Božo, čistu wutrobu a daj mi noweho, wěsteho ducha!“

To njemóže hinak być: Hdžež je swjaty Duch žiwy we wutrobje, dyrbi to so najprjedy zjewić na tajkim čłowjeku samym. „Wuhotuj mje z wjesolym duchom!“ wuwoła Dawid w swojej modlitwje. Po dóstaću swjateho Ducha wabichu wučobnicy zhromadženych z wjesolósću. Kemže přenjeje křesćanskeje wosady běchu chwalobny kěrluš. Mějachu hnadu pola cyleho luda. Wjeselće so w Knjezu kóždy čas! pisa japo-

Wy njemóžeće jene dobo pić Knjezowy kelich a čertow kelich. 1. Kor. 10,21

štoł swojej wosadze z jatby. Přez swjateho Ducha wubudžene žiwjenje je zradowanje, kaž nam pósli z misionkich polow z dzakownosću wo žiwjenju svojich mlodych cyrkwjow přeco zaso powědaja. Njeh je tež wobčežne tajke ewangelistiske džělo mjez nami, njeh dyrbimy w nim ličić z hanjenjom a z njerozumom:

njebojmy so nikoho a ničeho. Dže nam jenož wo to, kak móhli tež bratrow a sotry k nowemu bohatstwu dowjesć. Hdyž mamy džěl na tajkim bohatym wjeselu, móhli jo sami za sebje wobchowac? „Sam njemóhł zbóžny być“, džeše pobožny muž. Njewobarajmy so, hdyž Knjez nas wola! Pomhajmy, zo móhł swjaty Duch

přeco wjace skutkować, zo by tež přeco strožniša byla syła tych, kiž Jezusowe mjeno česća. Zhromadžujmy so z wjeselom před Božim wobličom a modlmy so swěrnje za cyly swět a za nas:

Ty krasna swětlosć rozswěć nas,
wuć nas Chrysta spóznać kóždy čas.
Š.-R.

Knjez Willibald ze Schulenburg rěči k Wochožanam

W léce 1912 wobsteješe we Wochozach serbske towarstwo, kotrež běše njezapomnity wótčinc Bogumił Šwjela založil. Towarstwo wóčkěješe. Na dnju 10. měrca 1912, potajkim před 40 lětami, měješe towarstwo wosebny wopyt. Knjez Willibald ze Schulenburg měješe w towarstwje přednošk. — Štó wón běše? Syn wulce wosebneho pruskeho zemjana, z kruha kejžorskeho dwora. Jeho nan běše z najnutrnišim přecelom kejžora Bjedricha III. — Wón běše so jako wyšk pruskeje gardy wobdžělił při bitwje pola Sankt Privat a w njej zhubił svoju lěwu ruku. — Tehdyši hišće kronprinc Bjedrich III. chcyše jeho k sebi wzac jako swjeho dowěrliwego sekretara, ale wón sta so z molerjom a so přesydlil do Blótown. Tu wón bydleše nimale tři lěta dolho pola Badarakoje, tu wón nawukny dospołnje serbsku rěč, běše tak přecelnje z jednorými ludźimi w Blótach žiwy, zo jeho tuči mějachu za swjeho, jenož mjenujo jeho „Badarakoje molař“. Wón molowaše serbsku krajinu a serbski lud, hromadžeše serbske bajki, spěwy, přisłowa a sta so z najwjetšim delnjolužiskim ludowědnikom a najsprawnišim přecelom serbskeho luda. — Wón přechodžeše cyłu delnjoserbsku krajinu, ale tež susodne serbske wosady, tež Slepjansku. — A w Slepom so zezna z krasnym Serbom. To běše wjesny rychtar a polbur Jan Hantšo-Hano. Wobaj so najnutrnišo spřecelištaj. Wo tutym swjim přecelu je Willibald ze Schulenburg 10. měrca přednošował. — Podam wam tu něšto z jeho přednoška.

Wy lubi Wochoženjo! Wy sće wěsće Jana Hantša-Hana znali, mojeho droheho přecela, kiž je mi před 11 lětami 31. 10. 1901 zemřel. Ale ja sym jeho wjele lépie zra. Ja sym pola njeho spał, hdyž sym

w Slepom był, sym sebi z nim dopisował — a to serbsce —, sym wobsedzał cyłu jeho dowěru. Wón běše z cyłej wutroby Serb, ryzy Serb, wón česćowaše swoju rjanu serbsku rěč, stare serbske wašnja, spodziwne bajki, stawizny swjeho luda, wón lubowaše přirodu, znaješe wšitke rostliny, wšitke zela z jich potajnymi mocami. Tajki wón běše. Wy luby Wochoženjo! Wzmiće sebi jeho za příklad. Serbowstwo, to je něšto swjate, krasne, wulke, to je — z Boha! —

Wón wojowaše ze mnu w francoskej wójny jako ulan pola gardy. — Hdyž na konju sedžo sam jěchaše přez cuzu krajinu, sebi spěwaše serbske kěrluš!

Z wójny so wróćiwši so Jan Hantšo-Hano woženi z Hanu Dubranic. Bóh žohnowaše jeho mandželstwo z třomi synami. W léce 1882 bu wón wuzwoleny za wjesneho sudnika a bórže tež pomjenowany za stawnika.

Wón běše najswědomliwiši muž, zastupnik sprawnosće a česće a prawa. Muž bjez falša a poroka. Tajki dyrbi kóždy z nas być! —

Z wulkej prócu je wobstarał svoju žiwnosć, swoje pola wobstarał najswěrnjšo, přetrał z rozhladnivosću čezke časy mokroty a suchoty, tež zahubneho Božeho wóhnja. Ale, hdyž běše so cyly džen nadžělał, potom pisaše wječor z mozlatej ruku swoje zastojnske pisma a listy. — Wón njeje, lubi Wochoženjo, žadyn wokomik lěneho pasl! —

Serbske bajki a powědančka běchu jeho wutrobu hižo w mlodych lětach z duchownej rosu wokrjepile. Mi je napisał tři zešiwki, kotrež sym z jeho čestnym mjenom wudał. Dla ludowych drastow a domjacych wudžělkow, kotrež běše w krajinie wokolo Wojerec a Kulowa nahromadził, dósta wot Barlinskeho muzeja

čestny diplom. — Wulce slawny rostlinar profesor dr. Ascherson w Barlinje běše pola njeho w Slepom, zo by wot njeho zhonił serbske mjena rostlinow. Hantšo-Hano wjele wjace wědžeše. Jemu so poradzi wulce žadnu rostlinu we Wasawje wuslědźić, tak mjenowany „kulkaty paproš“. Wón wědžeše tež, zo rostlina „Boži stoł“ tohodla tak rěka, dokelž so tomu, kiž napoj z tuteje rostliny warjeny wupije, wo Bozy džije!

Hantšo-Hano chodžeše z wotwrjenymaj wočomaj po wašej krajinje. Tak ma to być! Wón wuslědži w Slepom powostanki stareje železolijernje, w kotrejž su naši serbscy wótcojo hižo 1000 lět do Zbóžnika mjedže a železo džěli.

Hantšo-Hano — ach! nihdy jeho njezabudu — měješe hłuboke začuwanje za wšitko, štož je dobre a rjane! Wón móžeše swoje mysle rjenje wuprajić w kěrlušach a pěsnjach. Štučki jemu běžachu z wutroby a z pjera. Wón je mi pisał najrjeńše serbske listy! Pisaće wy tež, lubi Wochoženjo, serbske listy? Ale posluchajće, kak mi Hantšo-Hano 11. 3. léta 1882 wopisuje nalěco w Slepom:

„Džensa pisam ten list w mojej zahrodzi a mi pčolki wokolo wušow brinkoceja, škórcy a ško-brjonki spiwaju nam zaso swoje stare hrónčka, bomy pokazuja swoje pupki a kužde woko glěda na jich gałuzki; kak wjele pupkow maju. Tež přenje kwětki kwěca na polu, miškotka, sněhowki, gusyne kwětki a tež Boži stoł a druge zachopi se zelenić. Tež bomy, kaž lěski, wólše, wo-syce su ze swojimi cymplami powěšane južeru dawno.“ — Tak Hantšo-Hano pisaše: krótko a slódko, něžnje a luboznje.

Hantšo-Hano běše we wšěm nadobny a čestny muž. Wón stejše wysoko nad druhimi, kiž we

sebi žaneje česće nimaja. — Wón běše džakowny tež za najmjeńšu lubosć. Džakownosć pak so jenož namaka pola wosebných ludźi, kiž su nadobnje zmysleni.

Wón běše jara pokorny w cyłym swójim byću a w swojej rěči. Wón chodžeše wšědnje w rubjanej drasće a běše znutrčkownje tola tajki wosebny a nadobny! Njedajće, lubi moji Wochoženjo, ničo na drastu!

Wón wjedžeše přikladne swójbne a křesćanske žiwjenje ze swojej lubej mandželskej, ze swojim wobstarnym nanom a ze swojim jemu zbywacymaj synomaj. Z lubosću a radosću wón chodžeše po polach, po lukach a wobdžiwaše wšudze Bože dziwne skutki. Wón sebi njesměrnje česćowaše ratarstwo, dokelž běše přeswědčenja, zo je jenož to wěrne a trajne bohatstwo, štož ze zemje wuchadza.

Tajki Serb běše Hantšo-Hano! — Spodźiwnje zdžěłany! — Zdžěłanosć, moji lubi Wochoženjo, njeje to, štož so na wyšich šulach a uniwersitach nawuknje, — wěrna zdžěłanosć, to je nadobna mysl we wutrobje. Tu měješe

Najpěkniša Wochožanska holčka

Wěm jenož, zo je rěkala Hanka. Hewak njewěm, hač je byla Ladušec, Pětříkec, Nakońcec abo čejja. Znajú holčku jenož z hrónčkow, kotraž je jej farar Jan Kokoška wokoło lěta 1785 do jejnych spěwarskich zapisał. Kokoška běše z Wósporka a swěrný Serb. We Wochozach skutkowaše wot 1783—1806. Potom so přesydlili do Slepého, hdžež je 1810 zemřel. — Wón je holčku měl na paćerskej wučbje. — Holčka je so wuznamjenjowala ze swojej pilnosću a pěknosću. Tuž je ju farar Kokoška mytował. Je jej darił nowe serbske spěwarske a do nich je zapisał wulce lubozne, wokřewjace, pobožne hrona. Chcu tu jenož džěl wozjewić. — Pěseń je nam zachował Njeswačidlski farar Korla Hatas, † 1839, kiž je sebi ju, pobywši we Wochozach, wotpisał. Pěseń so tu přěni króć wotčišći.

Holcy rady pyšne su,
To tež njeje k zacpěnju,
Wjele mjenje k hanjenju.
Ja pak Tebi zjewić chcu,
Moja Hanka lubozna,

Hantšo-Hano. A tu móže kóždy, tež najchudši a najniši wobsedžeć. Tohodla ja lubuju jednory lud — tu waš luby serbski lud! — dokelž sym w nim nadešoł telko wěrnejše zdžěłanosće! —

Na dnju 31. winowca 1901 zańdželi mój přećel Hantšo-Hano jenož 55 lětny swojej woči. Wón běše polny bohabojosće. — A jeho bohabojosć jeho pozběhowaše k njebjeskim wyšinam.

Tak je wón tudy žiwy był, cyły, zdžěłany, sprawny, z Bohom zjed-

Handrij Zejler we Wochozach

W lěće 1830 běše Handrij Zejler něšto njedžel we Wochozach. Wón měješe so tehdy dosć čezko. Wón běše drje swoje pruwowanje w Lipsku a Drježdžanach z česću wobstał. Ale nětko běše bjez wěstych dochodow. Serbskich kandidatow běše tehdy wjele a wuprózdnjených serbskich farow mało. — Jeho nan běše z chěžkarjom w Słonej Boršči. Pola njeho wón bydleše, ale jara čezko jemu běše, jeho wo pjenježnu podpěru prosyć. Tuž Handrij Zejler z radosću přija přeprošenje Wocho-

noćeny muž, nihdy špatniši hač sławni a česćowani mužojo na zemi. Wón běše we wšěch wěcach sprawny Serb. Hdyž běše raz prajil „haj“, da to nihdy njeběše žane „ně“. Hdyž wón ležeše na smjertnym ložu, džakowaše so hišće raz Bohu za wšitku pomoc a dobrotu, kotruž běše jemu miłosćiwje wopokazał. Potom sćicha, njebojaznje wusny. —

Moji lubi Wochoženjo, njezabudźće nihdy Jana Hantša-Hana, kaž jeho ja nihdy njezabudu!

žanskeho fararja Jana Łahody, zo by na dlěši čas k njemu přišoł. Jan Łahoda běše nimale štyri lěta starši hač Handrij Zejler, běše ze synom serbskeho žiwnosćerja w Tomicach, běše sebi hižo založil rzyz serbsku swójbú. W lěće 1832 so přesydlili do Chołma pola Nizkeje, hdžež je 1871 zemřel. Jan Łahoda běše z horliwym Serbom. Na jeho farje wobchadžachu mlodži Serbja a Słowjenjo, zo bychy wot njeho serbsce wuknyli. Štož Zejlerja k njemu čehnješe, to běše jeho lubosć k basnjenju. Tež Łahoda jara rady pěsnješe. Můžeme sebi myslić, zo běchu to krasne dny na Wochožanskej farje, hdyž tam tutaj dwaj přećelej přebywaštaj. Handrij Zejler přińdže ze swojej flejtu pěši ze Słoneje Boršće. Wón přinješe do fary samu radosć. Přeco měješe spěw na hubomaj! Handrij Zejler je so dokładnje we Wochozach rozhladował! Wón je był we wšitkich chěžach a chěžkach, pola Ladušec, Nakońcec, Pětříkec, Janakec a druhich a wšudžom je poslučał na jich spěwy, je był pola nich na přazach a je do kóžděho doma přinješ swěcu radosće. Wón je tu sam spěwał swoje nowe spěwy, z cyłej přeliwacej so wutrobu, z mlodostnej sapacej radosću, spěwy, kotraž běše pěsnil w Lipsku: „Zady našej pjecy kuntwory hraja“, „Zady hunow w zahrodzi“, „Rjana Lužica, sprawná přećelna“, „Sym Serbow serbske holičo, mi Hanka rěkaju“. Kajke běchu to krasne njezapomnite hodžinki! Woči so blyščachu. Wutroby so horjachu! Spěwarjo a spěwarki; Handrij Zejler — to běše kćějaca serb-ka mlodžina! Hdžež so Zejlerjowe čiste, rjane spěwy zanošowachu, tam so tež spěwarjo

Koha pycha najrjeńša
Je a wěcnje wostanje,
Hdyž wšo druhe zahinje,
Kotraž Boha zwjeseli,
Za njebjes Če wupyši.
Tuta pycha najrjeńša,
Moja luba holička,
Je ta čista wutroba,
Kiž je Bohu podata.

Zo mōhla so k tomu zbudzić,
Twoju mysl a skutki sudzić,
Dha ja Tebi k wužitku
Tute knižki přinjesu.
Wzmi je horje z lubosću!

Wosebje Če lubuju,
Dokelž pěčna sy a česna,
Čista, pócćiwa a lesna,
Při tym mudra, džělawa.
Staršimaj tež poslušna,
Bože słowo lubo maš.
Njemdrej hary njehladaš.
Wostań, luba holička,
We tym swěrna, wobstajna.
Zdzerž so złeho towarstwa,
Kaž sy hač sem činiła.
Dha so Bohu spodobaš,
Jeho zbožo wužiwaš.
Měj so z Bohom wěcnje rjenje,
Njezabudź mje při tym ženje!

a spěwarki zbudžowachu, polěpšowachu, horichu. Čisty spěw to zamóže. A to Zejler chcyše. — Ale wón chcyše we Wochozach hišće něšto druhe. Wochoženjo dyrbjachu jemu spěwać swoje stare spěwy z dawnych časow. A tute spěwy je sebi Zejler we Wochozach zapisał. Wobsedžu jeho zapis. Wón wobsahuje 23 spěwow. Mjez nimi su spěwy: „Štó tu chodži po mojím rowje, zhibuje trawku zelenu?“ — „Wosrjedža Hornjeho Wujezda steji lipa zelena.“ — „Syl je syl chudy muž swój ječmjeň při puću“ a dr. Telko spěwow je Handrij Zejler we Wochozach napisał! Jeho zběrka je z wulkej, haj njezachodnej česću Wochožanow! Wochozy wosrjedž Mužakowskeje hole běchu woprawdže spěwata wjes! A kak je to džensa? Dyrbi Handrij Zejler zaso do Wochoz přińć?

O. W.

Lutherowa róža

Lubi čitarjo! K třecemu razej podawam wam něšto z bohatstwa Lutheroweje wučby a jeho myslíčkow.

Pohladaće na titulnu hlówu našeje rubriki. Widziće tam róžu w kruhu. Sće ju tež wjetšu widžili na wobrazu w nowembrskim čisle našeho časopisa. Pohladaće hišće raz na tutón wobraz. (Na-

Wulki Božo, w Jezusu Krystusu naš dobroćiwý Wótče!

Kčějate swěčki kastanjow pjelnja ze swojej slódkej wónju cyły kraj. A w tutej nalětnjej krasnosći stejimy před Tobu, kiž sy z daricielom žiwjenja, krasnosće a zboža, a w našich wutrobach je hluboka džakownosć za wšitke Tvoje dary. Džakujemy so Tebi za to, zo je Tvoja swjata wola nas wolała do našeje krasneje zemje a zo sy Ty sam nam dał směr a nardawk: prócować so a džělać pilnje a zamołwiće, bjez wšeje sebjećiwosće za wšitkich a myslić na wšitkich a stać w tej lubosći, kotruž je nas wučil Jezus Krystus.

Wučěr z našich wutrobow wšu hidu a zawisć a nawuč nas lubować svojeho blišeho nad wšitko.

džijomnje chowace sej wšitke čisla „Pomhaj Bóh!“! Su to trajace hódnoty: Bože słowo, ale tež zajimawy wobraz wuwieća našeje serbskeje ewangelskeje cyrkwyje.)

Štó woznamjenja tuta róža? Je to Lutherowy wopon z jeho pječateho pjeršćenja. A wuznam toho symbola, kotryž je džensa symbol našeje lutherskeje cyrkwyje docyla, wopisuje Luther sam w jenym lišće na Lazara Spenglera w Nürnbergu, datum Koburg, 8. pražnika 1530. Kurwjerch Johann Friedrich Sakski chcyše Lutherej nowy pječaty pjeršćen darić. Da jón w Nürnbergu sćinić. Dohlad nad džětom mějćeše tamny notarius Spengler. Lutherowy list rěka takle:

„Hnada a pokoj w Chrystusu. Čestny, přichileny, luby knježe a přećelo! Dokelž sej žadaće wědžeć, hač je mój pječat derje trjecheny, chcu Wam swoje přenje myslički přećelnje zdžělić, kotrež chcych na swojim pječete měć, jako znamjo na znamjenju mojeje teologije.

Přenje ma być křiž. čorný we wutrobje, kotraž ma přirodnu (to je čerwjenu) barbu, zo bych so sam dopominał, zo wěra do křižowaneho nas zbóžnych čini. Přetož hdyž čłowjek z wutrobu wěri, budže prawy.

Hačrunjež je křiž čorný, njese smjerć a dyrbi tež boleć, tola wostaja wutrobu w swojej barbje, njekazy přirodu, ju njemori, ale džerži při žiwjenju. Prawy

Pomhaj nam, Knježe, zo bychmy so wšitcy stali tež z činićelemi Tvojego słowa a zo by na nas wědžeć bylo, zo kročimy w swětle lubosće a w swětle Krystusowego ewangelijsa. Daj nam wšudže šěrić měr, sprawnosć a wěrnosć!

Wodaj nam, Knježe Božo, wšitke naše winy! Ty znaješ hlubiny našich dušow. Škitaj nas a wobarnuj nas přede wšěm zlým, před wójnu a rozkoru a wobradž nam tajke wutroby, kiž kručě steja a njepowalnje po Tvojej woli.

Z Tvojim žohnowanjom přewinjemy wšitke nadběhi zleho, kiž chce lubosć a woporniwosć zničić. Žohnuj nas a wšón swět! Hamjeň.

je mjenuje žiwy z wěry, a to z wěry do křižowaneho.

Tajka wutroba pak njech steji wosrjedž běleje róže, zo by pokažala, zo dawa wěra radosć, tróšt a pokoj, a nas skrótko do běleje, wjesoleje róže sadža. Njedawa pokoj a radosć kaž swět dawa, tohodla ma róža běla a nic čerwjena być. Přetož běla barba je barba duchow a jandželow.

Tajka róža steji w polu, tak módrym kaž njebo, přetož tajka radosć w Duchu a wěrje je započatk njebjeskeje radosće w přichodže. Smy drje hižo w tym, přez nadžiju, ale hišće nic zjawnje. A tajke polo je w zlotym pjeršćenju (k znamjenju), zo tajka zbóžnosć w njebju wěcnje traje a zo nima kónca, a je tež drohotniša nad wšej radosću a kubłami, kaž je zloto najnadobniši a najdrohotniši kow (metal).

Chrystus, naš luby Knjez, budž z Wašim duchom hač do tamneho žiwjenja. Hamjeň!

Móže Lutherowy wopon tež twojej wěrje jako symbol služić?

H. H.

Hola

Ducy do Wochoz jědžechmy přez njesměrnú serbsku holu. Tysacy, haj miliony chójnow tam steja. Wšitke su do rynka zesadžane. Žana z nich njeje zabyta.

Tež ty, čłowječe, stejiš w rynku, kaž je će Bóh Knjez stajil a njejsy zabyty.

Hluboko pod žiwymi štomami leža druhe lésy pohrjebane, kotrež so něhdy w našej Lužicy zelenjachu. Su so léta mjez tym po tysacach abo milionach minyle? Štó to wě? Bóh to wě!

Wón je nam hluboko do pěska w pračasach přihotował rezerwy, brune wuhlo, kotrež jako brikety w kachlach palimy.

Štó pak potom, hdyž budu Bože rezerwy wučerpane?

Mi chce so zdać, zo z našeho chuduškeho časa njezbywaju žane rezerwy. Zo by jeno wot léta do léta dosahało!

Naši pobožni serbscy wótcojo su nam hišće rjane duchowne rezerwy zawostajili, kaž to runje tež z našeho džensnišeho čisla „Pomhaj Bóh“ póżnawaš.

Wěćne, niezaprahnite žórto pak wostanje Bože słowo. W.